

[««« Predhodni rok](#)
[rok »»»»](#)
[Sledeći](#)

- Pismeni deo ispita, 1. maj 1997. god. -

1. zadatak

CSMP: Modeliranje dinamike populacije kitova

Populacija kitova posmatra se kroz tri specifične starosne grupe jedinki: mlade, odrasle i starije, čije su karakteristike date u Tabeli 1. Modelom treba obuhvatiti sledeće pretpostavke:

- 1) Pažnja je usredsređena samo na populaciju ženki (za odnos mužjak/ženka pretpostavlja se da je konstantan u svim tačkama vremena i za sve starosne grupe u populaciji.).
- 2) Samo odrasle i starije ženke su sposobne za reprodukciju.
- 3) Ulaz u populaciju nastaje porođajem (za prvu starosnu grupu), odnosno sazrevanjem jedinki iz prethodne starosne grupe (za drugu i treću grupu).
- 4) Uklanjanje iz populacije nastaje prirodnom smrću (za sve tri starosne grupe) i sazrevanjem jedinki iz prethodne starosne grupe (za prvu i drugu grupu).

Tabela 1. Karakteristike populacije kitova po starosnim grupama

R.B.	Opis grupe i oznaka	Starost	Prosečna plodnost	Stopa mortaliteta	Proc.popul. koji prelazi u naredni starosnu grupu
1.	mlade (Y)	0-4	0	0.11	25
2.	odrasle (A)	5-12	0.205	0.11	12,5
3.	starije (E)	13-50	0.225	0.18	0

- a) napisati odgovarajući matematički model sistema ;

- b) formirati CSMP blok dijagram i numerisati blokove u njemu;
- c) napraviti tabelu konfiguracije; za početne vrednosti uzeti: $Y_0=15000$, $A_0=15000$, $E_0=10000$.
- d) transformisati CSMP blok dijagram tako da se može odrediti i:

..
..
jedinke)

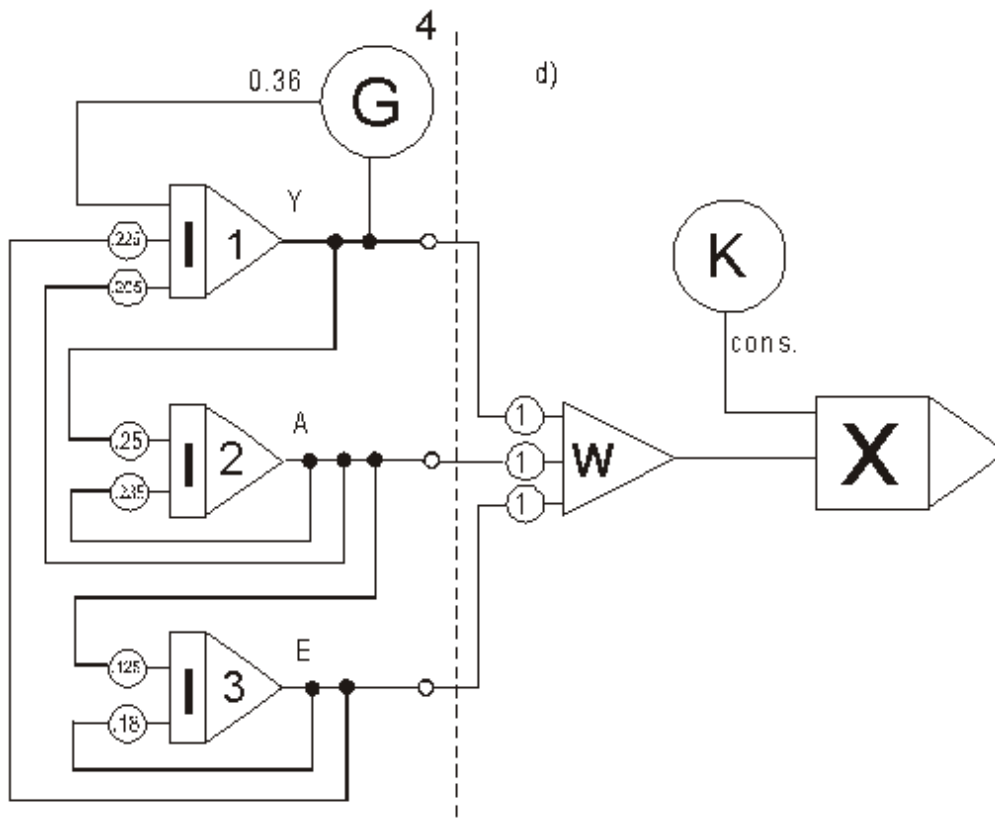
REŠENJE :

a)

$$\begin{aligned}\frac{dy}{dt} &= 0,205A + 0,225E - 0,11Y - 0,25Y \\ \frac{dA}{dt} &= 0,25Y - 0,11A - 0,125A \\ \frac{dE}{dt} &= 0,125A - 0,18E\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\dot{Y} &= 0,205A + 0,225E - 0,36Y \\ \dot{A} &= 0,25Y - 0,235A \\ \dot{E} &= 0,125A - 0,18E\end{aligned}$$

b)

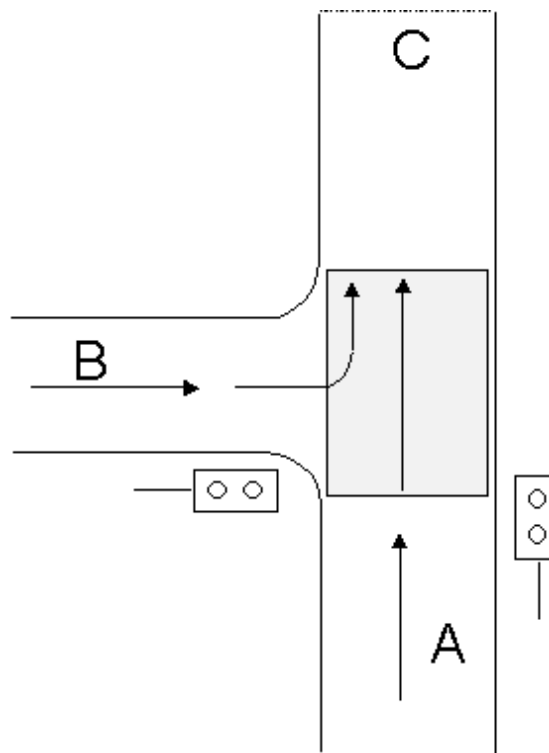
c)

RB	TIP	U1	U2	U3	P1	P2	P3
1	I	4	1	2	15000	0,225	0,205
2	I	0	1	2	15000	0,25	0,235
3	I	0	2	3	10000	0,125	0,18
4	G	1	0	0	0,36	0	0

2. zadatak

Za dati verbalni model sistema masovnog opsluživanja potrebno je napisati GPSS program i kratko komentarisati svaku programsku liniju.

Na slici je prikazana uprošćena raskrsnica u koju vozila dolaze iz dva pravca: A (mogu da nastave samo pravo) i B (obavezno skreću levo). Raskrsnica je sinhronizovana semaforom, ali tako da se može pretpostaviti da se crveno svetlo za vozila iz pravca A pali istovremeno kada i zeleno svetlo za vozila iz pravca B, i obratno. Semafor je podešen tako da menja svoje stanje (svetlo) na svakih 90 sekundi. Vozila iz smera A dolaze pred raskrsnicu na svakih 15 sekundi, sa odstupanjem od 7 sekundi, a sva vremena su podjednako verovatna. Vozila iz pravca B dolaze u raskrsnicu svakih t_b vremenskih jedinica, a ovo vreme je uniformno raspoređeno na intervalu [10,22] sekundi. Kada ulaze u raskrsnicu (na zeleno svetlo) vozila nailaze na posebnu zonu raskrsnice koja se karakteriše time da se u njoj mogu naći samo po dva vozila. Vreme zadržavanja vozila u toj zoni je za sva vozila isto i iznosi 7 sekundi. Sva vozila koja su prošla semafor (na zeleno svetlo) i koja čekaju na ulazak u zonu raskrsnice, proći će kroz istu pre vozila iz suprotnog smera. Nakon izlaska iz zone raskrsnice sva vozila nastavljaju da se kreću ka tački C do koje stižu za: 23, 25, 28, 31 ili 36 sekundi. Sva navedena vremena su jednako verovatna. Vozila koja prođu tačku C dalje se ne prate u modelu.

Izvršiti simulaciju u trajanju od 1 sata. Snimiti redove vozila ispred oba semafora. Takođe snimiti histogram vremena vožnje od trenutka dolaska u tačku

REŠENJE :

sumulate	* početak simulacije
* I PROCES : Dolazak vozila A	
generate 15,7 svakih 15 ± 7 sekundi	* vozila iz pravca A doalze
queue reda	
gate ls semafora zeleno svetlo	
depart reda	
skok queue red raskrsnice	
gate snf zona	* da li je ZONA slobodna
depart red	* ako jeste napušta red
enter zona	* ulaze u ZONU raskrsnice
advance 7	* prolaze kroz ZONU
leave zona	* vozila napuštaju zonu

assign 1,fn\$ vreme
do tačke C

advance v\$put

* putovanje do C

tabulate hist

terminate

* II PROCES: Dolazak vozila B

generate 16,6
16±6 sekundi

queue redb
semafora b

* vozila staju u red ispred

gate ls semaforb

depart redb

* ako jeste kraće ka ZONI

transfer,skok

* RAD SEMAFORA A

generate 180,,90
iz pravca A

logic s semafora

* pali zeleno svetlo

advance 90
zelenog svetla

* vreme trajanja upaljenog

logic r semafora

* pali crveno svetlo

terminate

* RAD SEMAFORA B

generate 180,,90
iz pravca B

logic s semaforb

* pali zeleno svetlo

advance 90
zelenog svetla

* vreme trajanja upaljenog

logic r semaforb

* pali crveno svetlo

terminate

* DEFINISANJE PROMENLJIVIH

hist table m1,10,20,30

vreme function rn1,d5

put   barijable p1

zona   storage 2

* TAJMER

generate 3600

terminate 1

start 1

*simulacija traje 1 sat

end

* kraj simulacije

[««« Predhodni rok](#)

[rok »»»»](#)

[Sledeći](#)

Plan i program Polaganje ispita Ispitna pitanja Zadaci Rezultati Folije Skripta Seminarski rad Softver

Copyright (C) Laboratorija za simulaciju, Fakultet organizacionih nauka. All rights reserved.

Jove Ilica 154, Beograd, Yugoslavia, tel: +381 11 3871 440 fax: +381 11 461 221